

Vega barnehage

ÅRSPLAN
progresjonsplan
og kalender
2017/2018

Vega.barnehage@vega.kommune.no
Barnehagens telefonnr.0047 96019427

Innhold

Innledning	3
Om barnehagen.....	3
Kommunens mål og satsninger for barnehagen.....	4
Barnehagens Visjon:.....	4
Barnehagens satsningsområde 2017/2018	5
Barn og barndom.....	5
Likestilling og likeverd.....	6
Demokrati.....	6
Mangfold og gjensidig respekt	6
Bærekraftig utvikling.....	7
Livsmestring og helse	6
Omsorg.....	7
Lek.....	8
Danning.....	8
Læring	9
Vennskap og fellesskap.....	9
Kommunikasjon og språk	10
Barns medvirkning	11
Barnehagens digitale praksis	11
Samarbeid med barnas hjem.....	12
Overganger.....	12
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	13
Progresjonsplan for de syv fagområdene	14
Kalender.....	20

INNLEDNING

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse.

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan, fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

OM BARNEHAGEN

Vega barnehage er en fire avdelings barnehage som nå er samlokalisert med Vega skole. Fra august 2013 kunne vi ta i bruk nye, flotte og funksjonelle lokaler. Den nye barnehagen består av fire avdelinger samt ett stort fellesrom. Barnehagen har plass for 72 barn over 3 år.

Ved oppstart i august 2017 har vi 39 barn i barnehagen. Fordelt på 11 plasser under 3 år og 28 plasser over 3 år. Dette vil variere fra år til år etter hvor mange barn det er i hvert fødselskull.

Dette barnehageåret har vi delt barna på tre avdelinger. Rødkløver med barn 1-2 år, Blåklokke 3 år og Prestekrage med barn 4-5 år.

Uteområdet i barnehagen er stort og åpent. Det har variert underlag med sand, grus, asfalt og gress samt at det er naturlig kupert. Der finnes det akebakke, lekehus for å leke under tak ved mye nedbør, sklier, klatrestativ, båter, husker og sandkasser. Barnehagen ligger i ett flott tur – og naturområde, både sommer og vinter, hvor vi kan bruke Gladstadsbogen og gå turer ned til Kolstadsjøen. Lokalitetene og området rundt barnehagen gir rike muligheter for variert lek, livsutfoldelse, meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Vi har nå fått bygd en stor gapahuk ved lysløypa bak Helsehuset der vi skal opparbeide oss en naturlekeplass hvor det blir muligheter for å leke i en stor not, klatre i taustige og balansere på tau i mellom trærne.

KOMMUNENS MÅL OG SATSINGER FOR BARNEHAGEN

- Sikre barnehagetilbud av god kvalitet

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Jobbe for stadig kompetanseheving og at barnehagen skal være en lærende organisasjon jfr. Regional kompetanseplan for barnehagene.
- Følge 3 - årsplanen for tilsyn av barnehagene på Sør – Helgeland og følge opp kommunestyrets vedtak vedr. plan for videre arbeid etter tematilsyn – rapportere til rådmannen etter 6 mnd – hva vi jobber med.
- Barnehagen skal jobbe for anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager. Jfr. kommunens plan for folkehelsearbeid.

BARNEHAGENS VISJON:

”Læring, Trygghet og Glede – vi er alle til stede”

- Jobbe med læring gjennom å ta vare på barnas medfødte nysgjerrighet i hverdagsaktiviteter og tilrettelagte aktiviteter.
- Jobbe med trygghet slik at barn og voksne føler seg ivaretatt og tør prøve nye ting – gå nye veier.
- Jobbe med glede, slik at vi opplever å glede oss sammen med hverandre, alle i barnehagen. Voksne og barn skal dele gode opplevelser og øyeblikk.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- De voksne skal gjennomføre gode og interessante samlingsstunder/tilrettelagte aktiviteter hvor tema/aktiviteten er godt planlagt/forberedt.
- De voksne skal være lydhøre for barnas innspill/interesser og oppmerksomme på deres søken etter erfaringer og kunnskap.
- De voksne skal være gode samtalepartnere og samspillspartnere samtidig som de skal ha respekt for barns gode samspill.
- De voksne skal være positive – gi ros, tydelige og nærværende slik at de ser enkelt barnets behov og muligheter.

BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDE 2017/2018

"Vi vil ut" – motto for små og store.

- Helsefremmende barnehage
- Friluftsliv
- Bygge vennskap og motvirke mobbing

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Jobbe frem en felles forståelse av hva vi legger i Helsefremmende barnehage, friluftsliv og det å bygge vennskap - skriv ned, heng opp så det vises for alle.
- Skape meningsfulle aktiviteter/opplevelser ute sammen med barna.
- Bygge opp en aktivitetsløype ved gapahuken.
- Bruker egne opplegg rundt dette med vennskap og følelser, Grønne tanker – glade barn
- Evaluere tiltak og aktiviteter i forhold til satsningsområder i hvert avdelingsmøte.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

BARN OG BARNDOM

- Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi
- Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden.
- Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner.
- Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse.

DEMOKRATI

- Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.
- Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.
- Barnehagen skal bidra til at barna får forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag.

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

- Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.
- Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.
- Barnehagen skal bruke mangfold som en resurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.
- Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.

LIKESTILLING OG LIKEVERD

- Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.
- Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

LIVSMESTRING OG HELSE

- Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.
- Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.
- Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

- Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.
- Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.
- Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

OMSORG

- Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.
- I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Ved oppstart i barnehagen får barnet en primærkontakt som følger barnet tett for å trygge barnet i samarbeid med foreldre/foresatte.
- De voksne i barnehagen skal gi nærhet, vise varme/omsorg, smile til, snakke med, være vennlig, være bestemt, passe på og vise innlevelse med barna – og med dette skape gode gjensidige samhandlingsprosesser mellom barn og voksne. De voksne må være gode rollemodeller.
- Vi skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile

LEK

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.
- Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.
- Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi skal bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer.
- De voksne skal legge opp til at barna hele tiden har noe å strekke seg etter og samtidig mestrer det de gjør, slik at de føler at de får til (mestringsfølelse).
- Vi skal observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.
- De voksne skal veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre

DANNING

- Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.
- Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.
- Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.
- Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.
- I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- De voksne skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse.

- Vi må jobbe for at barna må lære seg holdninger hvor de viser hensyn for hverandre og omgivelsene.
- Vi må jobbe for at alle barna i barnehagen skal føle at de er verdifulle i fellesskapet – ta godt vare på det kulturelle mangfoldet. Jobbe med å sette oss inn i merkedager for de ulike nasjonene, matkultur, sanger, flagg, språk osv.
- De voksne skal bidra til at barna gjennom samspill, dialog, lek og utforskning utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evnen til å yte motstand og handlingskompetanse slik at de kan bidra til endringer.

LÆRING

- Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.
- I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.
- Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.
- Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine innlæringsprosesser.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi skal støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.
- Vi må støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem.
- De voksne skal sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

- Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.
- I barnehagen skal alle barn kunne erfare det å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.
- Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.
- Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- De voksne skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner.
- Vi skal støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Vi må støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- De voksne skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

- Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barns utvikling.
- Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.
- Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling.
- De voksne skal gjennom dialog og samspill støtte barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.
- Vi må følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling.
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norskspråklige kompetanse.

BARNES MEDVIRKNING

- Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.
- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal jevnlig få mulighet til og oppmuntres til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
- Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet og skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- La barna få komme med innspill og bli hørt i rutinesituasjoner med tanke på for eksempel ulike valg av bøker, klær, pålegg, sanger osv.
- De voksne må jobbe for å skape gode relasjoner til barna, få barna til å føle at de blir tatt på alvor, respektert, sett og hørt.
- Barnesamtaler – med 5-åringene.
- Aktivitetskort – større valgfrihet ved ulike aktiviteter
- Tankekart – ved tema jobbing.
- Planen for barns medvirkning skal evalueres/revideres i løpet av barnehageåret.

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

- Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.
- Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.
- Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.
- Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- De voksne skal utøve dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern.
- Vi skal legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Jobbe for gode hente- og bringesituasjoner – hvor informasjon vedrørende barnet kan utveksles i en åpen dialog.
- 2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret – hvor enkelt barnet er i fokus.
- 2 foreldremøter i løpet av barnehageåret.
- Gjennomføre møter i samarbeidsutvalget, minst to i året.
- Jobbe for en åpen og god dialog – hvor foreldre tørr si fra **tidlig** hvis noe er vanskelig.
- Jobbe videre med primærkontaktsystemet.

OVERGANGER

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen
- Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling.
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt Skolefritidsordningen(SFO).

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barn som begynner i barnehagen tildeles en primærkontakt som følger barnet tett den første tiden for å trygge barnet og foreldre.
- Bruke tid på å bli kjent med ny barnegruppe og voksne ved skifte av avdeling
- Vi følger Vega kommunes vedtatte plan for overgangen barnehage/skole. Denne revideres hvert 2. år i møte mellom skole, SFO og barnehage.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- Barnehagens pedagogisk virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes og reflekteres over.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Bruke personalmøter, avdelingsmøter, pedagogisk ledermøter og planleggingsdager til dette arbeidet.
- Ta i bruk og følge den allerede utarbeidede beskrivelsen av hvordan møter gjennomføres, her blir det presisert viktigheten av å reflektere over egen praksis.
- Innarbeide gode metoder for pedagogisk dokumentasjon – hva/hvordan gjør vi i praksis.
- Vi bruker observasjon som fast metode i arbeid med alle barn og kartlegger dem i TRAS og Alle Med.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<p>Vi bruker bevegelsessanger og sanger med tegn i samlingsstunden.</p> <p>Peke – og bildebøker er tilgjengelige for barna.</p> <p>Vi leser sammen med barna i liten gruppe eller en til en.</p> <p>Barna møter symboler supplert med tall og bokstaver i interiøret.</p> <p>Vi setter ord på våre handlinger sammen med barna.</p> <p>Bruker snakkepakken og tiltak til tras aktivt.</p>	<p>Barna oppmuntres til å gjenfortelle rim, regler og sanger.</p> <p>Bildebøker og fakta bøker er tilgjengelige for barna.</p> <p>Vi leser alderstilpassede bøker i gruppe eller en til en.</p> <p>Vi forteller eventyr og dramatiserer disse sammen med barna.</p> <p>Barna møter symboler supplert med tall og bokstaver i spill og interiør.</p> <p>Vi øver på å kjenne igjen navnet vårt.</p> <p>Bruker snakkepakken, tiltak til tras og språksprell aktivt</p> <p>Barna oppmuntres til å uttrykke sine</p>	<p>Barna er med på å skape egne tekster og fortellinger.</p> <p>Bøker: Barna oppmuntres til å gjenfortelle historier i større grupper.</p> <p>Vi øver på å skrive navnet vårt.</p> <p>Vi jobber systematisk med språklig bevissthet – språksprell.</p> <p>Vi jobber systematisk med begreper – trampoline.</p> <p>Barna øver på å ta imot beskjeder hvor de skal utføre flere handlinger.</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
		<p>følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.</p> <p>Barna øver på å bruke språket som redskap til å løse konflikter</p>	
<p>KROPP BEVEGELSE MAT OG HELSE</p>	<p>Støtter og legger tilrette i barnas av – og påkledning.</p> <p>Legge til rette for grovmotoriske aktiviteter inne og ute klatre opp/skli, hoppe, krype/åle, gå og løpe</p> <p>Legge til rette for finmotoriske aktiviteter inne og ute som f.eks. puslespill, perling, tegning osv.</p> <p>Sangleker og bevegelsesleker</p> <p>Spise selv, smøre brødskive, fokus på ett sunt kosthold</p> <p>La barna være med i matlagingen</p> <p>Servere frukt og grønt i tillegg til alle måltider</p> <p>Bruke sansene og bli kjent med egen kropp.</p> <p>Fokus på god hygiene for eksempel håndvask.</p> <p>Barna skal bli trygge på egen kropp, øve god selvfølelse, og respektere grenser for egen og andres kropp</p>	<p>Gode rutiner på rolige aktiviteter, eks, lesestund, hvilestund</p> <p>Barna får bruke kroppen sin allsidig i naturen og i barnehagens uteområdet til ulike årstider</p> <p>Barna skal få kunnskap om og erfaring med sunt kosthold</p> <p>Barna skal bli kjent med og få kunnskap om gode rutiner ved hygiene – eks. håndvask</p> <p>Vi skal gi barna muligheten til å utvikle gode finmotoriske ferdigheter for eksempel klipping, blyantgrep, perling osv.</p> <p>Barna skal bli trygge på egen kropp, øve god selvfølelse, og respektere grenser for egen og andres kropp</p>	<p>Snakke om kroppen og gjøre seg kjent med ulike funksjoner og navn på kroppsdelene</p> <p>Motoriske utfordringer på tur – utfordre egne grenser.</p> <p>Fokus på sunn mat og hva kroppen trenger for å vokse</p> <p>Bevegelse hver dag, til ulike årstider, friluftsliv og uteliv.</p> <p>Fokus på selvstendighet ved do-gåing, av- og påkledning.</p> <p>Ha orden på plassen sin i garderoben</p> <p>Barna skal bli trygge på egen kropp, øve god selvfølelse, og respektere grenser for egen og andres kropp</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KUNST KULTUR OG KREATIVITET	<p>Bruk av sang, sangleker, instrument samt lytte og iaktta i samlingsstund</p> <p>Uttrykke seg igjennom tegning, maling, dramatisering av eventyr</p> <p>Barna har tilgang på bøker, har bilder allerede på stellebordet</p> <p>Tilgang på utkleddingsutstyr</p> <p>Tar barna med på tur i nærområdet</p> <p>Begynnende kjennskap til verdiene i verdensarven eks. kjenne på dun, se bilder av fugler og høre på lydene de lager</p>	<p>Barna skal ha tilgang på ulike materialer, maling, papp, utkleddingsklær, instrument ol.</p> <p>Barna skal oppleve glede og stolthet med egen og andre barns kultur bakgrunn.</p> <p>Barna skal få uttrykke seg ved hjelp av ulike teknikker og materialer</p> <p>Få innblikk i vår kulturarv-verdensarv</p> <p>Forut-aksjonen</p>	<p>Lytte til /bruke gamle eventyr</p> <p>Male, trykke, bruke naturmaterialer, tegne, dramatisere, musikk og gjenbruk</p> <p>Verdensarv – besøk på e-huset(museum), lage e-hus - bli kjent med tradisjonen.</p> <p>Bli kjent med gamle mattradisjoner også i samarbeid med eldre</p> <p>La barna ta bilder og dokumentere for å fortelle i etterkant.</p> <p>Besøke aktuelle kunstutstillinger – bearbeide underveis</p> <p>Være med på konserter og andre kulturelle begivenheter</p> <p>Forut-aksjonen</p>
NATUR MILJØ OG TEKNOLOGI	<p>Ta barna med på tur i skogen, i fjæra, ved vann osv. - fast turdag.</p> <p>Gi barna erfaring/kunnskap om ulike småkryp og dyr.</p> <p>Plukke bær, smake for eksempel i bhg.(rips og solbær)</p> <p>Så frø - følge med at det vokser og gror.</p> <p>Mye utelek</p>	<p>Få opplevelser og erfaringer i naturens mangfold eks. sopp, potet, fiske, krabbefiske, frukt og bær osv.</p> <p>Besøke gård, ulike dyr, matproduksjon</p> <p>Undre seg over forandringer i naturen</p> <p>Gjøre ulike forsøk sammen med barna, for eksempel, vulkan av bakepulver, barkebåter</p> <p>Gi barna en begynnende forståelse for</p>	<p>Faste tur dager, undre seg over ulike årstider, forandringer i naturen osv.</p> <p>Snakke med barna om at vi vokser fra vi er baby til vi blir gamle (livsløpet)</p> <p>Gjenvinning/søppelsortering/SHMIL</p> <p>Bærekraftig utvikling</p> <p>Bruk av naturmaterialer og gjenbruk</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>Gi barna mestringsfølelse - anerkjenne barnet</p> <p>Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener</p> <p>Bruke overhead/prosjektor for å se bilder/filmer på veggen som kan inkluderes i lek. F.eks. Bli-med-dans og sansemotorisk lek</p> <p>Få kjennskap til menneskets livssyklus</p>	<p>hvordan de kan ta vare på naturen</p> <p>Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener</p> <p>Få kjennskap til menneskets livssyklus</p>	<p>Lære om solsystemet</p> <p>Gjøre barna kjent med teknologisk utvikling.</p> <p>Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener</p> <p>Få kjennskap til menneskets livssyklus</p>
ETIKK RELIGION OG FILOSOFI	<p>Gi anledning til samtale med barna, ro til undring og tenkning.</p> <p>God blikk kontakt, voksne tett på</p> <p>Jobbe for at barna skal ta hensyn til hverandre få være med i leken</p> <p>Ta barna med i kirken, lære dem julesanger</p> <p>Snakke om ulikheter, på den måten viser vi at vi respekterer det som er annerledes.</p> <p>Undre oss over liv og død eks. døde dyr(mus) vi finner ute i naturen</p>	<p>Lære barna og respektere og tolerere andre</p> <p>Vise empati</p> <p>Snakke om følelser, legge til rette for barns undring</p> <p>Filosofere sammen med barna</p> <p>Følger noen kristne høytider som for eksempel julefeiring (julegudstjeneste.)</p> <p>Lære om andre barns kultur og tro</p> <p>Forut</p>	<p>Få innblikk i hverandres språk, hjemland, kultur og tradisjoner</p> <p>Respekt og toleranse for hverandre</p> <p>Markere nasjonaldager og høytider/merkedager som er representert i barnegruppen</p> <p>Julegudstjeneste, påske samtale om dette med barna</p> <p>Ta oss tid til undring sammen med barna</p> <p>Vennskap – vise empati.</p> <p>Forut</p>
NÆRMILJØ OG	Felles måltider, samlingsstund	Bli kjent med samene- urbefolkning	Bli kjent med hjemlassen – Vega

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
SAMFUNN	<p>Foreldre, søsken får kjennskap og innblikk i barnehagehverdagen</p> <p>Jobber for at jenter og gutter skal bli likestilt</p> <p>Barna får besøke hverandre i deres hjemmemiljø</p> <p>Barns medvirkning – ser hva de vil gjøre, tolker kroppsspråket deres</p> <p>Bli kjent med nærmiljøet eks. butikk, kirken, bussgarasjen</p>	<p>Markere samedagen</p> <p>Besøke ulike arbeidsplasser og institusjoner i nærmiljøet</p> <p>Barns medvirkning – barna skal få påvirke sin egen hverdag</p> <p>Lære å orientere seg og ferdes trygt</p>	<p>kartet</p> <p>Besøke arbeidsplasser, bedrifter osv</p> <p>Markere samedagen – urbefolkning i Norge</p> <p>Barns medvirkning - demokrati</p> <p>Bli kjent med verdensarv – kart øyer, holmer og verdiene i verdensarven</p> <p>Få forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng.</p> <p>Fellessamlinger – bidra til fellesskap i barnehagen</p> <p>Barna får erfare at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre.</p>
ANTALL ROM OG FORM	<p>Barnet får kjennskap til bokstaver, tall, former, digitale verktøy</p> <p>Putteboks, puslespill, telle</p> <p>Farger brukes i sanger, tegnesituasjoner, maling</p> <p>Bruke bøker om temaet</p>	<p>Barna lærer om tid, i går og i dag</p> <p>Barna lærer om farger, størrelser, form og mønster</p> <p>Ulike matematiske begreper</p> <p>Dekke bord – telle opp kopper, fat og kniver osv. (ukas hjelper)</p>	<p>Teller i naturlige situasjoner, telle baklengs 10-1, telle så langt en kan</p> <p>Jobbe med form, størrelser, farge, sortering og mønster (ute/inne)</p> <p>Regelleker, spill, kortspill, digitale verktøy</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	Påkledning - antall, rekkefølge Begreper – rom, form og sortering eks. bøtte / spade lek Teller sammen med barna i naturlige situasjoner.	Få erfaring med / leke med ulike former eks. Jovo Telling, tallene/symbol 1-10 Digitale verktøy	Baking (vekt og volum) Borddekking telling, sortering, Klokka

KALENDER

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.

DATO	INNHold
Oktober	FORUT KAFE - Det arrangeres kafé for foreldre/besteforeldre med salg av varer fra Forut sin barneaksjon. Dette vil bli arrangert for og med de eldste barna i barnehagen på avdeling Prestekrage.
Oktober	Høstkafé på avdeling Blåklokke. Foreldre inviteres til en kosetund med kaffe og vafler.
Desember	JULEFROKOST – Arrangeres på Rødkløver fra kl. 8 – 10. Foreldrene inviteres
Desember	LUCIAFEIRING – Vi baker lussekatter og går i tog.
Desember	GRØTFEST – Barna kler seg ut som nisser og vi serverer grøt.
Desember	JULEGUDSTJENESTE – Vi går i kirken – 5 åringene har julespill.
Februar - mars	LYSFEST – Vi pynter i gapahuken, lager teater i skogen og spiser god mat.
Når det er snø	SKI – OG AKEDAG - barna tar med seg ski og akebrett.
Mars	10. mars BARNEHAGEDAGEN.
April	PÅSKELUNSJ – For barna i hver avdeling, vi dekker fine bord og koser oss før påskeferien.
Mai/Juni	OVERNATTING I BARNEHAGEN – for de barna som skal starte i 1. klasse til høsten, sammen med personalet
Juni	SOMMERFEST – underholdning, Kafé med kaffe og kaker.